

Český telekomunikační úřad
Sokolovská 219
poštovní přihrádka 02
225 02 Praha 025

Formulář pro uplatnění připomínek, stanovisek a názorů

NÁZEV NÁVRHU OPATŘENÍ KE KONZULTACI:

Návrh textu Vyhlášení výběrového řízení za účelem udělení práv k využívání rádiových kmitočtů pro zajištění sítí elektronických komunikací v kmitočtových pásmech 700 MHz a 3440–3600 MHz

Čj.: ČTÚ-12 711/2020-613

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE DOTČENÉHO SUBJEKTU:

Obchodní firma: **Nordic Telecom 5G a.s.**
IČ: **058 94 816**
Kontaktní osoba: Mgr. David Voska, 226 237 100

DŮVĚRNOST POSKYTNUTÝCH INFORMACÍ:

Tato verze připomínek neobsahuje obchodní tajemství a důvěrné informace.

V Praze 4. 5. 2020

prostřednictvím datové schránky

Dne 16. 3. 2020 Český telekomunikační úřad (dále jen „Úřad“) zveřejnil pod č.j. **ČTÚ-12 711/2020-613** na svých webových stránkách výzvu k uplatnění připomínek k návrhu textu **Vyhlášení výběrového řízení za účelem udělení práv k využívání rádiových kmitočtů pro zajištění sítí elektronických komunikací v kmitočtových pásmech 700 MHz a 3440-3600 MHz** (dále jen „**Návrh Vyhlášení**“). Následně dne 7. 4. 2020 Úřad uveřejnil sdělení o prodloužení lhůty pro uplatnění připomínek, kterým prodloužil lhůtu pro podání připomínek do 4. 5. 2020. Společnost **Nordic Telecom 5G a.s.** (dále též jen „**Nordic Telecom**“ nebo „**NT**“) tímto ve lhůtě stanovené Úřadem předkládá své připomínky k Návrhu Vyhlášení.

+ Návrh Vyhlášení, který je předmětem veřejné konzultace, dle názoru NT v řadě ohledů nesměřuje k naplnění cílů výběrového řízení, které jsou deklarovány v kapitole 2 Návrhu Vyhlášení. Zejména se jedná o cíle podpora prohloubení hospodářské soutěže a zajištění efektivního využívání kmitočtového spektra.

Vyčlenění 40 MHz pro potřeby průmyslu 4.0

+ Úřad jako jeden z dokumentů, ze kterého vychází ve formulování podmínek aukce, uvádí národní strategickou vizi „Implementace a rozvoj 5G sítí v ČR“. Tato oficiální politika Ministerstva průmyslu a obchodu vydaná loni na podzim ale opatření vyhradit 40 MHz v pásmu 3400-3600 MHz pro účely průmyslového využití v tomto pásmu vůbec neobsahuje. Ministerstvo průmyslu a obchodu tedy takový krok ve svém strategickém dokumentu nijak nepředpokládalo a z textu vyhlášení není jasné, proč k takovému opatření přistupuje Úřad, protože zcela absentuje odůvodnění tohoto kroku. Úřad bohužel neprovedl analýzu, proč je vyčlenění 40 MHz z tohoto pásma účelnější formou využití spektra, než je přidělení tohoto úseku v rámci aukce a obsluha průmyslu ze strany telekomunikačních operátorů. S podobnou variantou nepočítá ani platné znění PVRS, a to ani v sekci výhled. Takový postup přitom výslovně nedoporučuje asociace GSMA¹, která uvádí, že podobné kroky jsou rizikové z důvodu omezení přístupu ke spektru, omezení investic do sítě a zvýšení cen služeb.

Je nezbytné, aby regulátor takový krok řádně odůvodnil, včetně popisu toho, jak má být tento úsek případně využíván, a zároveň doložil, že takový postup nebude mít negativní dopad na hospodářskou soutěž a bude v souladu s požadavkem na účelné využití spektra. V opačném případě navrhuje, aby se dostupné pásmo znovu rozšířilo zpět na plných 200 MHz spolu se souvisejícími zásahy do spektrálních limitů a aukčního řádu.

Vyhrazení pásma v úseku 700 MHz a stanovení spektrálních limitů

Úřad se rozhodl nedržet konzultovaných základních principů aukce, které vydal v lednu 2019, a opustil svůj dlouhodobě deklarovaný záměr vyhradit část spektra v pásmu 700 MHz pro nové operátory. V kombinaci se zamýšlenou konstrukcí závazku národního roamingu, kdy právo na národní roaming má vzniknout také držitelům pásma přidělených v pásmu 3440-3800 MHz, je zřejmé, že nelze očekávat zájem nových hráčů o akvizici pásma 700 MHz. Je to dáno jednak tím, že hodnota zablokování vstupu nového plnohodnotného

¹ <https://www.gsma.com/spectrum/wp-content/uploads/2019/09/5G-Spectrum-Positions.pdf>

operátora na trh na straně stávajících operátorů zřejmě násobně přesahuje hodnotu tohoto pásma z pohledu případného čtvrtého operátora a jednak tím, že by se mohl dostat do přímé konkurence s operátory, kteří (díky národnímu roamingu) by mohli vstoupit na trh s mnohonásobně nižšími vstupními investicemi. Je tedy nanejvýš pravděpodobné, že dojde k rozdělení pásma 700 MHz pouze mezi stávající operátory.

Z hlediska cíle prohloubení hospodářské soutěže však považujeme za nedomyšlené nastavení spektrálních limitů v pásmu 3,5 GHz. Odlišné spektrální limity v pásmu 3440-3800 pro stávající a nové operátory jsou smysluplné. Platí ale, že stávající nastavení limitů spoléhá na to, že noví operátoři uplatní poptávku alespoň pro třech blocích spektra. Takový scénář není ale vůbec jistý. Ani v zahraničních aukcích se nestávalo, že by se v aukcích pásem 3,4-3,8 GHz o celostátní přiděl ucházelo více nových zájemců. Společnosti Nordic Telecom i PODA mají již přiděl v pásmu 3,7 GHz z minulé aukce. Nordic Telecom je navíc omezen pouze na poptávku 1 bloku, PODA sice může poptávat až tři bloky, ale to by znamenalo minimální investici 420 mil. Kč.

Pokud dojde k tomu, že ze strany nových operátorů nebude dostatečná poptávka, dojde k navýšení spektrálních limitů i pro stávající operátory, kteří tím pádem mohou dohromady získat celý dražený úsek pásma 3440-3600 MHz a nového operátora (nebo operátory) z aukce zcela vytlačit.

Máme tedy za to, že by Úřad měl systém spektrálních limitů přehodnotit tak, aby nemohlo dojít k výše zmíněnému scénáři, že si stávající operátoři „rozeberou“ veškeré dostupné kmitočtové pásmo i v případě, že v rámci pásma 3440-3600 MHz se aukce účastní a přihazuje jen jeden nový operátor. Dále jsme toho názoru, že by měl Úřad novým operátorům vytvořit větší prostor pro srovnání náskoku Stávajících operátorů v množství dostupného pásma a rozšířit spektrální limit pro nové operátory v pásmu 3440-3800 MHz na 120 MHz. V tomto ohledu plně odkazujeme na argumentaci obsaženou v našich připomínkách z 26. 7. 2019 k minulému návrhu vyhlášení, který byl konzultován Úřadem v období června – července loňského roku.

Navrhujeme úpravu spektrálních limitů následovně:

- Spektrální limit pro nového operátora v celém pásmu 3440-3800 MHz bude činit 120 MHz
- Dojde k takové úpravě, aby nebylo možné vytlačit nového operátora z pásma 3440-3600 MHz ze strany Stávajících operátorů, pokud bude jediným zájemcem vedle Stávajících operátorů či pokud bude mít požadavek pouze na 20 MHz spektra.

Závazek národního roamingu – omezení do 30. 6. 2029

Úřad navrhuje časové omezení závazku národního roamingu do 30. 6. 2029. Časové omezení dávalo smysl v momentě, kdy aukce směřovala ke vzniku plnohodnotného čtvrtého operátora, který by po tuto dobu budoval svou síť v pásmu 700 MHz doplněnou kapacitně o pásmo 3400-3800 MHz. Nicméně pokud je zisk pásma 700 MHz prakticky vyloučen, není možné logicky předpokládat, že nový hráč bude budovat celoplošnou síť v pásmu 3440-3800 MHz, protože to je technologicky i ekonomicky nereálné.

Úřad přesto uvádí, že „nastavení omezené doby trvání závazku na jedné straně zajistí, že Stávající operátoři, kteří odpovídající závazek převzali, nebudou závazkem nepřiměřeně zatíženi a na straně druhé vytváří tlak na Oprávněného zájemce o národní roaming, aby národní roaming nahradili vlastní sítí a/nebo komerční dohodou.“

+ Vyloučíme-li tedy náhradu národního roamingu vlastní sítí, zůstává pouze „motivace Oprávněného zájemce na komerční dohodě“. Nijak se ovšem neřeší motivace na straně Povinného poskytovatele. To bohužel staví nového operátora do značné nejistoty ohledně kontinuity poskytování mobilních služeb a samozřejmě ho bude dostávat pod stupňující se tlak stávajících operátorů s tím, jak se bude blížit vypršení závazku národního roamingu. Úřad by měl podmínky národního roamingu dopracovat tak, aby tuto nejistotu na straně Oprávněného zájemce odstranil nebo by měl být připraven nahradit novému operátorovi zmařenou investici spočívající v akvizičních nákladech, které by na vybudování zákaznické báze mobilních služeb vynaložil, a která by byla případným přerušením poskytování národního roamingu po roce 2029 zmařena.

Text vyhlášení dále nijak neodkazuje na nákladový model, který bude sloužit ke stanovení cen za národní roaming. V rámci minulé konzultace alespoň Úřad konzultoval paralelně nákladový model, u kterého bylo zřejmé, že bude sloužit jako referenční pro posuzování nákladovosti cen. Bylo by dobré, aby Úřad ve vztahu k novým pravidlům aukce problematiku referenčního nákladového modelu vyjasnil.

+ S ohledem na výše uvedené navrhujeme, aby Úřad přistoupil k prodloužení závazku národního roamingu na celou dobu trvání přidělu.

Definice 5G

Kapitola 2.4 je celá věnována rozvoji sítí 5G, aniž by Úřad nějak precizně 5G definoval. Rozvojová kritéria rovněž vyžadují budování sítí ve „Standardu 5G“.

V první řadě máme za to, že nemá smysl požadovat v jakémkoli pásmu „standard 5G“. Označení „5G“ není statický a precizně definovaný standard. Jde o víceméně marketingový pojem a příslušné standardizační dokumenty procházejí permanentním vývojem. Takový požadavek představuje porušení zásady technologické neutrality, se kterou počítá i již přijatý a účinný EECC. Je na podnikatelích, aby rozhodli o tom, jaké sítě budou v daném kmitočtovém pásmu rozvíjet dle požadavků svých zákazníků. Úkolem regulátora je spektrum přidělit pro veřejně dostupnou službu elektronických komunikací, nikoli předepisovat technologii. To, že uživatelé a zákazníci provozovatelů budou mít tu nejlepší dostupnou technologii, zajistí konkurenční prostředí na trhu.

Pokud už Úřad k požadavkům na technologický standard přistupuje, musí ho definovat zcela jednoznačně. Jedinou definici v současnosti najdeme v seznamu definic a zkratk: „Standard 5G – standard sítí elektronických komunikací podle specifikace 3GPP/ETSI zahrnující zejména standard přístupové rádiové sítě 5G NR (New Radio) v architektuře, která splňuje požadavky specifikací ETSI TS 123 501 (3GPP TS 23.501) a ETSI TS 138 401 (3GPP TS 38.401) nebo aktuálnějších.“ Sousloví „zahrnující zejména“ staví

zájemce o spektrum do absolutní právní nejistoty, pokud jde o technické vlastnosti sítě, které případně bude Úřad vymáhat. Sousloví „nebo aktuálnějších“ pak může znamenat, že obsah povinnosti se bude v budoucnu měnit podle toho, jak budou vydávány nové verze příslušných standardů. Přitom operátor již mohl vynaložit investice za starší, v daném okamžiku odpovídající, verzi technologie. Pokud chce Úřad (dlužno říci, že na rozdíl od jiných regulátorů v EU) operátory zavázat ke stavbě 5G sítí, měl by tak učinit zcela jednoznačně a nikoli takto vágní definicí.

Zároveň je nejasné, jaké všechny parametry a funkcionality dle vyjmenovaných specifikací 3GPP/ETSI musí případně síť operátora splňovat. Tyto specifikace obsahují bezpochyby i standardy pro situace, které pro české operátory nemusí být z obchodního pohledu smysluplné.

+

S ohledem na výše uvedené navrhuje:

- Vyřazení požadavku na „poskytování služeb ve standardu 5G“.
- Alternativně jeho nahrazení jednoznačnou technickou specifikací, resp. objektivním výčtem technických parametrů, které musí příslušné prvky sítě splňovat.

+